UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Copulæ tempus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-78172

Visual Library

29. Nona: An amenti debeat sanus conjux debitum reddere? de tota hac re habet summatim hæc tria ex Sanchez *lib.9.mat.d.23.*

Primò, si vterque conjux sit omninò amens, vel raro habens lucida rationis intervalla; sunt separandi propter damnum prolis fortè futuræ sine parentum educatione. Quod si sunt solum stolidi (*tonsi*,) non sunt separandi; quia vtcunque habebitur educatio.

Secundò si solus vir est amens, potest vxor sana cum eo copulari, quia non erit damnum prolis, cùm hæc habitura sit matrem educantem. Sed per se non obligatur reddere debitum; quia petitio amentis non est actus humanus, cui vxor debeat respondere. Per se, inquam: nam si adsit periculum incontinentiæ conjugis amentis, obligabitur (ait Sanch.) occurrere huic periculo debitum reddendo. Sed oro te, amice Lector, ut expendas, hoc periculum non fore nisi materiale; nam incontinentia amentis non est culpa. Faciliùs ergo dic obligari tunc vxorem propter periculum dispersionis seminis sui viri cum frustratione generationis, cui ipsa vxor potest consulere, recipiendo in se materiale semen.

Tertiò, si sola vxor est amens, vir potest cum ea conjungi, quando amentia non est furiosa, unde non sit periculum abortus, quia proles jam habebit Patrem educantem. Quando autem adest ejusmodi periculum, non potest; quia cooperaretur ad faciendum abortum.

30. Decima: Dubius de suo matrimonio, vel de impedimentis, an possit petere, vel an debeat reddere, dixi satis supérque *lib.1.in dec.c.cap.3.§.7.v. Matrim.* & *v.Dispensatio.*

31. Sed redeamus ad cætera, quæ pertinent ad debitum copulæ. Debitum, ni melius dicam, indebitum petere vel reddere intra vas præposterum, esse peccatum contra naturam, *superiùs* docuimus. Quid copulam incipere in præposterò, sed animo consummandi in natura, & re ipsa ibi consummando?

Respondeo, adhuc esse mortale: Ita Sanch. *lib.* 8. *matr.d.17.n.4.& 5.* & Bon. *de matr.l.c.p.11.num.1.* contra Navar. *de pœn.cons.4.* apud Dian. *p.2. tr.17. res.37.* Ratio mox dicetur *num.seq.*

32. Quid perfricare genitalia in superficie vasis præposteri? Respondeo adhuc esse mortale. Ita Pont. *libr.* 10. *matr.c.11.n.3.* & Castr. *de matr.d.3.p.4.§.2. num.6.* contra Sanchez *lib.* 9. *de matr.disp.17.n.5.* quæ sententia Sanch. *in aliquibus Codicibus Lugduni anno* 1621. *impressis* est deleta; illam tamen affert Tancredi *de matr.lib.* 8. *disputat.17.§. quæres 3.vers. Dacit & in hoc:* contra Tex. dam. Ratio huius, & præcedentis resolutionis est; quia in præcedente casu, est certò inchoatio peccati contra naturam in hoc, quia tactus tam vicinus vasi præposterò prohibito, videtur conjugibus etiam ipsis prohibitus; & certè quoad praxim, cùm semper ille tactus fiat ex affectu ad locum præposterum, semper erit saltem ex affectu mortalis. Idem puto in casu, de quo nuper interrogatus fui; hoc est, de quodam viro, qui voluptatis gratia digitum intromittebat in vas vxoris præposterum. Est enim affectus ad præposteram libidinem.

33. Quid denique si genitalia intromittantur in os fœminæ, cum pari animo seminandi in vase naturali; Respondeo, adhuc esse mortale. Ita Fagundez *in dec. præc.1.lib.6.c.3. num.*19. apud Dian. *p.6. tr.7. res.7.§. Quæremdum*, contra Sanch. *loc.cit.* qui locus Sanchez etiam in dictis Codicibus deletus est: Sed pari modo affertur ab eodem Tancredi *ibidem.* Ratio posset esse, quia id videtur adeò esse contra rectam rationem, excedens alias deordinationes in materia luxuriæ, ut constituat novam luxuriæ speciem innominatam, seu ejus inchoationem: sed certè aliquid apud Dianam, *loc.c.irrumationem* appellant. Vide tamen quæ dicam *inferiùs.c.7.§.1.num.3.* vbi ex Filliucio videor sequi opinionem Sanchez.

Copulæ modus.

34. Situm variare in copula, sive scilicet à latere, sive à tergo, sive alio modo; dummodo Conjuges vniantur in vase naturali, est solum veniale; quia non est nisi parva deordinatio: quando autem adest causa, ut si Vir, v.g. propter pinguedinem non posset congredi, nisi retro accedat, vel quia vxor est gravida, &c. ne veniale quidem est; quia matrix sufficientem seminis partem naturâ suâ attrahit ad se, atque adeò non impeditur generatio: esto, certiùs secutura sit alio modo. Conjuges enim ad certam generationem quærendam tenentur, non ad certissimam. Ita Pont. *l.10.c.11.n.3.*

Copulæ tempus.

35. Accedere ad conjugem, dum est gravida, vel dum est in menstruis, non est saltem mortale, & probabiliter nec veniale. Ita Sanch. *lib.9.d.21.num.7.* quia regulariter in gravida non est periculum abortus, & in menstruata non apparet, unde adsit prohibitio, cùm etiam tunc adsit saltem minùs principalis finis, qui est concupiscentiam sedare.

36. Nec in Adventu, nec in Quadragesima, nec diebus festis, &c. adest prohibitio congressus conjugalis. Aliud enim est nuptias celebrare, id est, benedictiones nuptiales in Ecclesia, & solemnem inducere traductionem sponsæ in domum sponsi, quæ duo sunt vetita in Adventu, & Quadragesima, &c. lege Sanch. *lib.7. de matr.disp.7.Syl. v.Matrim.7.q.2.* Aliud copulam exercere post legitimum consensum de præsenti; quod esse prohibitum, nullibi legitur.

Qua ratione tempore Eucharistiæ sumendæ, sit conveniens à copula abstinere, dictum est à nobis pluribus *in nostro opusc.de comm.c.2.§.1.*

27. Remanet aliquid dicere de tempore senectutis conjugum. Ij ergo, quamvis credant, non ampliùs filios generaturos, copula vti queunt; Quòd si ita sint senes, vt semen non emittant, adhuc ad copulam conari possunt, & tactus alio conjugum, de quibus *mox* exercere. Ratio est, quia eo ipso, quod sunt, conjuges, ad hæc omnia jus habent, saltem propter alios minùs principales, fines, concupiscentiam sedandi, amorem mutuum fovendi, &c. Differunt igitur permaxime hæ duæ quæstiones: an senes conjuges omnino exhausti, conari possunt ad materialem copulam, & an senes omnino exhausti, ita ut iudicio Medicorum nulla antè adiuvari possint ad copulam habendam, Matrimonium inire queant; Illud prius; ut certum concedimus cum Sanch. *lib.7.disp.102.n.9.* hoc posterius negari debere, docet cum multis idem Sanchez, *lib.7. de matrim.disp.92.numer.24.* quem vide.

38. Quòd si ejusmodi senex conjugatus non possit alio modo congredi, nisi semen effundendo extra vas; bene distinguit Castro Palaus, *disp.3.de matr.p.* 4. §. *numer.7.* Si dubius est dictus senex, an semper ita sit congressurus, potest licitè, ex Bonacina, *de matrim. disp.4. part.6.n.17.* congredi; quia donec dubius est de effusione, vtitur iure suo maritali, & illa effusio est ipsi per accidens; & ab eo momento, quo moraliter fit certus, semper ita futurum, illicitè congredietur: quia tunc per se esset illa effusio extra vas, atque adeò peccatum contra naturam.

Copulæ locus extrinsecus.

39. Publicè conjuges copula, ut etiam se impudicè tangere, peccatum est mortale. Ita Tho. Sanchez, *lib.9. disp.14.num.1.* quia id ex se adversatur honestati, & quia est occasio proxima peccati; cùm certum moraliter fit, aliquem ex aspicientibus, saltem in turpem delectationem incursurum.

40. Idem, si in loco sacro, etiam privatim ea exercea. tur (quinam sit locus sacer ad effectum hujus peccati, vide fusè apud Doctores Th. Sanch. *lib.9.d.15. à num.23.* Castr Pal. *tom.2.tr.11.d.1.num.2.* & nos innuimus *suprà c.2.* §.1.*n.12.* (Ratio est, quia ex se magna est irreverentia,